

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра **Фінансового менеджменту та фондового ринку**

РЕФЕРАТ
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування
за освітньо-професійною програмою **Фінанси, фінансовий менеджмент**
та страхування

на тему: « Визначення фінансового стану підприємства як елемент
управління його фінансовою діяльністю »

Виконавець:

студент 4 курсу **ЦЗВФН**
Прокопчук Марія Олександрівна

/підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук
Лапіна Ірина Сергіївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Будь-який користувач інформації, представленої в звітності організації, зацікавлений не стільки в оцінці поточного фінансового стану, скільки у визначенні майбутнього фінансового положення організації. І для того, щоб адекватно оцінити поточний і спрогнозувати майбутній фінансовий стан фахівець - аналітик повинен володіти досить складними методами і мати аналітичні здібності.

Будь - яке рішення, що приймається, за своєю природою є прогнозним. Прогнозування складає фундаментальну основу підприємницької і менеджерської діяльності у будь-якій сфері при виконанні будь-якої з наявних функцій. Не лише менеджер, але й будь-яка людина постійно прогнозує наслідки своїх рішень. "Чуття" у людини може бути розвинене більше або менше, але при його відсутності шанси на виживання були б мінімальні. У менеджменті прогнозування розглядається як найважливіший метод, в якому використовується як накопичений у минулому досвід, так і поточні допущення щодо майбутнього з метою його визначення. Його результатом є картина майбутнього, яку можна використати як основу при плануванні.

У більшості ситуацій прогнозування носить евристичний неформальний характер. Результати такого прогнозування фіксуються тільки в пам'яті людини. Проте, очевидно, що цей дар людини може бути посилений в результаті розробки і застосування формальних методів прогнозування. Створення і використання комп'ютерних технологій дозволяють ширше використовувати формальні методи прогнозування. При цьому може мати місце "глибока переробка початкової сировини (даних)".

Аналізу фінансового стану підприємства як елементу управління його фінансовою діяльністю приділяється багато уваги, оскільки це дає можливість підприємству вчасно визначити свої слабкі сторони, вирішити поточні питання та вийти на новий рівень у майбутньому. Це питання є часто освітленим у роботах вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема у вітчизняній економічній науці різні аспекти цієї галузі висвітлено в працях М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон, В. О. Подольської, С. О. Домбровської та І. С. Ланіпої. Також слід приділити увагу зарубіжним вченим, що внесли великий вклад у розвиток цієї галузі, серед яких можна виділити К. Зігенбайн, М. Боемле та Г. В. Савицьку.

Однак у роботах науковців ще не всі питання є вирішеними, тому тема роботи є актуальною.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і практичних питань в розрізі вивчення економічної сутності фінансового стану підприємства, аналізу і розробки конкретних шляхів його поліпшення.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- охарактеризувати фінансову діяльність підприємства та її характеристику;

- дефініціювати фінансовий стан підприємства як економічної категорії та об'єкт управління;
- вивчити методи оцінки фінансового стану підприємства;
- проаналізувати організаційно - економічну характеристику підприємства та джерела формування його майна;
- розрахувати та дати висновки щодо показників ліквідності та платоспроможності;
- розрахувати та дати висновки щодо показників фінансової стабільності та ділової активності підприємства;
- описати основні напрямки укріплення фінансового стану підприємства;
- встановити шляхи підвищення платоспроможності підприємства;
- надати рекомендації щодо поліпшення фінансового стану підприємства із застосуванням методів економіко - математичного моделювання.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процеси, що виникають з приводу оцінки фінансового стану підприємства КП «ТМО».

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є практичні, методичні та прикладні аспекти оцінки фінансового стану КП «ТМО» та розробка рекомендацій щодо його поліпшення.

Методи дослідження:

- індукції та дедукції;
- логічного аналізу;
- порівняльного аналізу;
- графічне моделювання;
- табличне моделювання.

Обробка інформації здійснювалася на основі прикладних програм аналізу фінансового стану господарюючого суб'єкта.

Основними джерелами інформації є бухгалтерський баланс, звіти про фінансові результати про зміну капіталу, про рух грошових засобів і інші форми звітності, дані первинного і аналітичного бухгалтерського обліку, які розшифровують і деталізують окремі статті балансу. Також у інформаційну базу увійшли наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених в галузі фінансового стану.

Структура кваліфікаційної роботи складається з вступу, трьох розділів, висновків, додатків, 31 використане джерело, 6 таблиць, 1 малюнок та 28 формул.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Перший розділ **«Фінансовий стан та його роль в управлінні фінансовою діяльністю підприємства»** розкриває економічну суть і значення ведення обліку фінансового стану підприємства, дає опис методів проведення і інформаційної бази, аналізу фінансового стану підприємства.

Другий розділ « *Аналіз та оцінка фінансового стану КП «ТМО»*» побудований на даних підприємства і містить в собі аналіз фінансового стану і результатів господарської діяльності.

Третій розділ « *Шляхи покращення фінансового стану КП «ТМО»*» містить конкретні рекомендації щодо поліпшення фінансового стану КП «ТМО».

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі здійснено теоретичні узагальнення та запропоновано аналіз та розробку конкретних шляхів поліпшення фінансового стану підприємства в розрізі вивчення його економічної сутності. Результати проведеного дослідження дозволили зробити ряд висновків.

1. Фінансова діяльність підприємства - це сукупність операцій, що забезпечують безперервний рух грошових коштів для формування стійкого стану підприємства на ринку, його платоспроможності, рентабельності, фінансової стабільності, а також забезпечення перспектив розвитку підприємства у майбутньому. Однак для виконання всіх завдань потрібен контроль, а виходячи з цього і аналіз фінансової діяльності підприємства. Він забезпечує своєчасне виявлення слабких сторін, вирішення поточних проблем та рекомендації щодо поліпшення фінансового стану підприємства у майбутньому. Основним завданням фінансової діяльності є отримання прибутку, для цього потрібне забезпечення відносин з постачальниками та покупцями, а для цього потрібне своєчасне та повне забезпечення грошовими коштами усіх галузей підприємства.

2. Фінансовий стан підприємства як економічна категорія являє собою стан обігу грошових коштів на підприємстві та можливість підприємства розвиватися в майбутньому на конкретний момент часу. Для управління фінансовий стан підприємства грає важливу роль, оскільки проаналізувавши його можна винести вірні управлінські рішення, що допоможуть підприємству вийти на новий рівень та збільшити свій прибуток. Аналіз фінансового стану підприємства потрібен як керівництву підприємства для прийняття рішень, так і постачальникам та користувачам послугами, щоб мати змогу оцінити надійність підприємства для співробітництва.

3. Методи оцінки фінансового стану підприємства використовуються для надання характеристики функціонування економічного суб'єкта. У роботі були наведені такі види методів:

- горизонтальний;
- вертикальний;
- трендовий;
- аналіз порівняння показників, та інші.

4. Рішенням Одеської міської ради від 27.06.06 №101-V з 1 листопада 2006 року шляхом злиття двох комунальних підприємств «Одесатеплоенерго» і «Одестеплокомуненерго» створено КП «ТМО». Досліджуване підприємство є

комунальним, тобто належить Громаді міста Одеси і кожен з мешканців міста є його пайовиком. Основним видом діяльності підприємства є вироблення транспортування та надання користувачам теплової енергії, в інші види діяльності входить оренда частини приміщень, що є на балансі підприємства. Основними статтями доходу є: поточні та капітальні трансферти від Громади міста Одеси, амортизація та оплата послуг, наданих підприємством. Основними статтями затрат є: газ, електроенергія, вода, заробітна плата та матеріали. Підприємство має лінійно - функціональну форму організації. Загалом на сьогоднішній день на підприємстві працює близько 2500 працівників. Усе майно, що є на балансі підприємства надане йому в користування, але не є його власним. Майно, що є було отримане або від злиття двох підприємств, що передували цьому, або надані Рішенням Міської Ради про безоплатне надання основних засобів.

5. Ліквідність підприємства це наявність у підприємства активів, що можуть швидко бути продані для вирішення поточних проблем і покриття зобов'язань. Аналіз ліквідності КП «ТМО» показав, що підприємство є неліквідним, тому що частка зобов'язань, що мають бути покриті за рахунок ліквідних активів є значна більшою за них, що свідчить про те, що підприємство не має можливості погасити поточні зобов'язання та забезпечити свою поточну діяльність без сторонніх капіталовкладень. Платоспроможність підприємства це здатність підприємства вчасно погашати поточні зобов'язання та забезпечувати поточну роботу організації. Аналіз показників платоспроможності КП «ТМО» дав негативний результат. З трьох досліджених показників, лише Коефіцієнт маневреності капітану відповідав нормі, що свідчить про те, що грошові кошти та матеріальні активи компанія спрямовує на створення необоротних активів, а не оборотного капіталу.

6. Фінансова стабільність підприємства – це стан підприємства, у якому воно має достатньо фінансових резервів, щоб забезпечити власну діяльність. За проведеними розрахунками можемо бачити, що підприємство не є фінансово стійким і має високий рівень фінансових ризиків. Аналіз ділової активності, що мав показати ефективність використання матеріальних, фінансових та трудових ресурсів та мав дозволити оцінити якість управління підприємством - теж не дав задовільного результату. З наведених показників навіть ті, що мали правильну тенденцію на протязі трьох років, все одно були далекі від норми, що дозволяє визначити, що підприємство має дуже низький рівень ділової активності.

7. Проведений аналіз фінансового стану КП «ТМО» показав, що підприємство є фінансово нестійким і потребує мір щодо виведення його з кризового стану. Основними напрямками укріплення фінансового стану підприємства є:

- скорочення штату працівників;
- автоматизація процесів виробництва та обліку;
- капітальний ремонт устаткування.

8. Підвищення платоспроможності підприємства є важливим аспектом в його діяльності, бо забезпечує довіру контрагентів. Запорукою підвищення платоспроможності є можливість дебіторів погашати заборгованість, ріст прибутку, наявність послуг/товарів, що відповідають тій якості, яку вони коштують. На обраному підприємстві можна провести такі заходи підвищення платоспроможності:

- санація;
- зменшення витрат на внутрішню діяльність;
- ведення чіткого контролю і скорочення коштів на витрати виробництва.

9. Економіко – математичне моделювання за допомогою визначення показників дає змогу оцінити ймовірність банкрутства підприємства. Цей метод фінансового аналізу є більш популярним у зарубіжній економіці, оскільки показники, що розраховуються не достатньо адаптовані до наших реалій. Проведення економіко - математичного моделювання по моделі Альтмана та Савицької для КП «ТМО» показало, що підприємство є близьким до банкрутства. Частково такі низькі показники ще є наслідком того, що трансферти, які надає Міська Громада не відображені у Балансі та Звіті про фінансові результати, тобто не потрапили у розрахунок.

Чому при всіх вище описаних недоліках и глибокій кризі це підприємство ще існує? Мабуть тому, що ще не знайшлося підприємців, які б висловили бажання серйозно конкурувати з ним, бо якщо б таке сталося, строк анулювання КП «ТМО» був би дуже малим. Підприємство існує тільки завдяки трансферам, що надає місто, однак чи є рентабельним виділяти з бюджету таку купу грошей, щоб опалювати вулиці, розраховуватися з раніше набраними кредитами (через які навіть банківські рахунки підприємства заблоковані), платити заробітну плату працівникам, які не в повній мірі виконують свою роботу через низькі заробітні плати та небажання щось змінювати на краще, а також нестачу матеріалів і обладнання для повноцінної роботи. Нестача грошей на ремонт і модернізацію та погана організація праці ось основна проблема підприємства, через яку воно рік за роком поступово втрачає свою силу, і станеться так, що одного дня ми станемо трохи схожі на Великобританію, де центрального опалення немає, а тепло у квартирах особиста проблема її мешканців, а не міста. Навіть зараз люди, які проживають в Одесі і не є абонентами КП «ТМО», а опалюються від електроенергії заощаджують близько 15% кожного місяця, про це варто задуматися. Звісно для того, щоб дати підприємству другий шанс потрібні гроші, яких в нього немає, найшвидшим способом отримати їх є підняття оплати за послуги. Так як ціна на послуги з опалення і наразі є високою і з кожним днем зростаючий показник дебіторської заборгованості це доводить, можливо збільшити ціну на послуги з оренди, а також розрахувати і зрозуміти, що ремонт обладнання окупиться та призведе до економії теплової енергії у майбутньому.

АНОТАЦІЯ

Прокопчук М. О.,

« Визначення фінансового стану підприємства як елемент управління його фінансовою діяльністю »,

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «072 Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2022 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – Комунальне підприємство «Теплопостачання міста Одеси».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти визначення фінансового стану підприємства, його характеристики, а також фінансовий стан як економічну категорію та об'єкт управління і методи його оцінки

Проаналізовано ліквідність та платоспроможність, а також фінансову стабільність та ділову активність підприємства.

Запропоновано шляхи покращення фінансового стану підприємства та виведення його з кризи.

Ключові слова: фінансова діяльність підприємства, методи оцінки фінансового стану, ліквідність, рентабельність, ефективність.

ANNOTATION

Prokopchuk Maria,

« Determining the financial condition of the enterprise as an element of management of its financial activities »,

thesis for Master degree in specialty «072 Finance, Banking and Insurance » under the educational-professional program « Finance, Financial Management and Insurance »
Odessa, 2022

Thesis consists of three chapters. Object of study Municipal enterprise « Heat supply of the city of Odessa ».

Diploma thesis deals with theoretical aspects of determining the financial condition of the enterprise, its characteristics, as well as financial condition as an economic category and object of management and methods of its evaluation.

Liquidity and solvency, as well as financial stability and business activity of the enterprise are analyzed.

Ways to improve the financial condition of the enterprise and bring it out of the crisis are suggested.

Keywords: financial activity of the enterprise, methods of assessing the financial condition, liquidity, profitability, efficiency.